

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

22/4891-

19. juni 2023

Tilsyn med kommunenes oppfyllelse av plikter overfor fordrevne fra Ukraina

På Integrerings- og mangfoldsdirektoratets regelverkssamling for statsforvalterne tirsdag 13. juni 2023, fikk departementet spørsmål om tilsyn med kommunens oppfyllelse av plikter etter integreringsloven kapittel 6A.

Problemstillingen har oppstått på bakgrunn av opplysninger om at en kommune i et av fylkene ikke har gitt tilbud til fordrevne fra Ukraina som er bosatt etter avtale i kommunen. Kapittel 6A er ikke lagt til i opplistingen i integreringsloven § 48 over hvilke kapitler statsforvalteren kan føre tilsyn med og det er dermed ingen selvstendig hjemmel i integreringsloven for tilsyn med overholdelsen av pliktene etter det midlertidige kapitlet.

Integreringsloven kapittel 6A inneholder midlertidige regler for personer som har fått oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34. Kapitlet ble tilføyd 15. juni 2022 og varer til 1. juli 2024. Personer med midlertidig kollektiv beskyttelse omfattes i utgangspunktet av de ordinære bestemmelsene i integreringsloven om blant annet introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Det midlertidige kapitlet inneholder tilpasninger i de ordinære reglene. Bakgrunnen er særlig å legge til rette for at kommunene er i stand til å bosette et høyt antall personer.

Kommunens plikter overfor fordrevne fra Ukraina etableres ikke av kapittel 6A, men av de øvrige kapitlene. Det følger av integreringsloven § 8, jf. § 9 første ledd bokstav a (kapittel 4) at personer med oppholdstillatelse på grunnlag av kollektiv beskyttelse i en massefluktsituasjon etter utlendingsloven § 34 har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram. I den midlertidige bestemmelsen i § 37 c (kapittel 6A) er dette justert, slik at personer med oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34, har rett, men ikke plikt til å delta i et introduksjonsprogram etter kapittel 4.

Det samme gjelder for opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Det følger av integreringsloven § 26, jf. § 27 (kapittel 6) at personer med oppholdstillatelse som nevnt i § 9 har rett og plikt til å delta i opplæring i norsk og samfunnskunnskap. I den midlertidige bestemmelsen i § 37 d (kapittel 6A) er dette justert, slik at personer med oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34, har rett, men ikke plikt til å delta i opplæring i norsk etter kapittel 6 og at de ikke har rett eller plikt til å delta i opplæring i samfunnskunnskap.

De øvrige bestemmelsene i integreringsloven gjelder så langt det ikke er gjort unntak eller tilpasninger i kapittel 6A. For eksempel gjelder kommunens ansvar for å sørge for introduksjonsprogram og opplæring, jf. §§ 12 og 30, som vanlig. Tilpasningene i kapittel 6A innebærer i hovedsak at pliktene for kommunene har et mindre omfang enn det som ville fulgt av det ordinære regelverket.

Det fremgår av blant annet Prop. 90 L (2022–2023) at en målsetting er at flest mulig av de fordrevne fra Ukraina skal komme raskt ut i arbeid eller utdanning. For å nå denne målsettingen er det sentralt at kommunene som bosetter, sørger for å gi et tilbud om kvalifisering i tråd med kravene i integreringsloven.

Ettersom kommunens plikter overfor fordrevne fra Ukraina uansett etableres av kapitler som omfattes av integreringsloven § 48, legger departementet til grunn at statsforvalteren kan føre tilsyn med kommunens oppfyllelse av pliktene. Videre legger departementet til grunn at et tilsyn med kommunens oppfyllelse av pliktene etter integreringsloven, for eksempel det å sørge for introduksjonsprogram og opplæring i norsk, kan omfatte kravene som følger av bestemmelser i kapittel 6A. Dette fordi pliktene har et mindre omfang enn det som ville fulgt av det ordinære regelverket. Departementet antar at et selvstendig tilsyn kun med kapittel 6A er lite aktuelt på grunn av systematikken i loven. Et slikt tilsyn vil det ikke være hjemmel for etter integreringsloven.

Med hilsen

Toril Melander Stene (e.f.)
avdelingsdirektør

Åste Haukvik Traen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Adresseliste

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	MOLDE
Statsforvaltaren i Rogaland	Postboks 59	4001	STAVANGER
Statsforvaltaren i Vestland	Statens hus, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Statsforvalteren i Agder	Postboks 504	4804	ARENDAL
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Statsforvalteren i Oslo og Viken	Postboks 325	1502	MOSS
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG